

*До 140-річчя від дня народження
українського письменника*

*Володимир
Винниченко:
доба і доля*

(26.07.1880 – 06.03.1951)

Ім'я Володимира Винниченка як визначного політика, керівника першого українського уряду увійшло в історію України, а як блискучого прозаїка і драматурга – в історію літератури. Різноманітна спадщина талановитого митця дає нам змогу пізнати радощі, болі й розчарування, які випадали на долю Винниченка в рідній країні й на чужині. Володимир Винниченко належав до літературного покоління, яке на початку ХХ століття спричинило своєрідний вибух у художній свідомості, ламало канони етнографічно-побутового реалізму.

Народився майбутній митець 1880 року в селі Веселий Кут Єлисаветградського повіту на Херсонщині (тепер Григор'ївка Кіровоградської області). Навчався у сільській народній школі, згодом у Єлисаветградській гімназії, на юридичному факультеті Київського університету.

Будучи студентом університету, створює таємну революційну організацію «Студентська громада». 1902 року його заарештовано і посаджено до міської в'язниці. Через недостатність доказів було випущено. На нього чекало виключення з гімназії. Через деякий час – знову арешти, втечі, партійна робота, написання

книг та брошур на революційні теми. Революція 1917 року застає Винниченка в Москві. Упродовж трьох років, змінюючи різні посади, Винниченко прагне принести якнайбільшу користь Україні, її народові. Хоча вважав себе марксистом, але світогляд перебував під впливом гуманізму й західного лібералізму.

Брав участь у діяльності Революційної української партії, потім УСДРП. З 1903 року – на професійній революційній роботі. Член та заступник голови Центральної Ради, перший голова Генерального секретаріату, генеральний секретар внутрішніх справ.

*Члени Генерального Секретаріату – першого уряду України,
утвореного Центральною Радою 28 червня 1917 року*

Очолював українську делегацію, яка у травні 1917 року передала Тимчасовому урядові вимоги Центральної Ради про надання Україні автономії. Автор усіх головних законодавчих актів УНР. Після відставки з поста прем'єра засудив гетьманський переворот. З листопада 1918 року до лютого 1919 року очолював Директорію. Усунутий за ліві погляди.

Після 1920 року Володимир Винниченко, зрозуміло, не міг так легко струсити «порох політики». Не випадково V Всеукраїнський з'їзд оголосив Винниченка ворогом народу, поставив його «поза законом». Політичну діяльність він продовжував у Чехословаччині, Парижі, Франції... Науковці стверджують, що він на перших порах підтримував тісні зв'язки з українською національною еміграцією, з групою російських літераторів — Белим, Еренбургом, Ремізовим, але відмовився від творчої співпраці з видавництвом «Скифы».

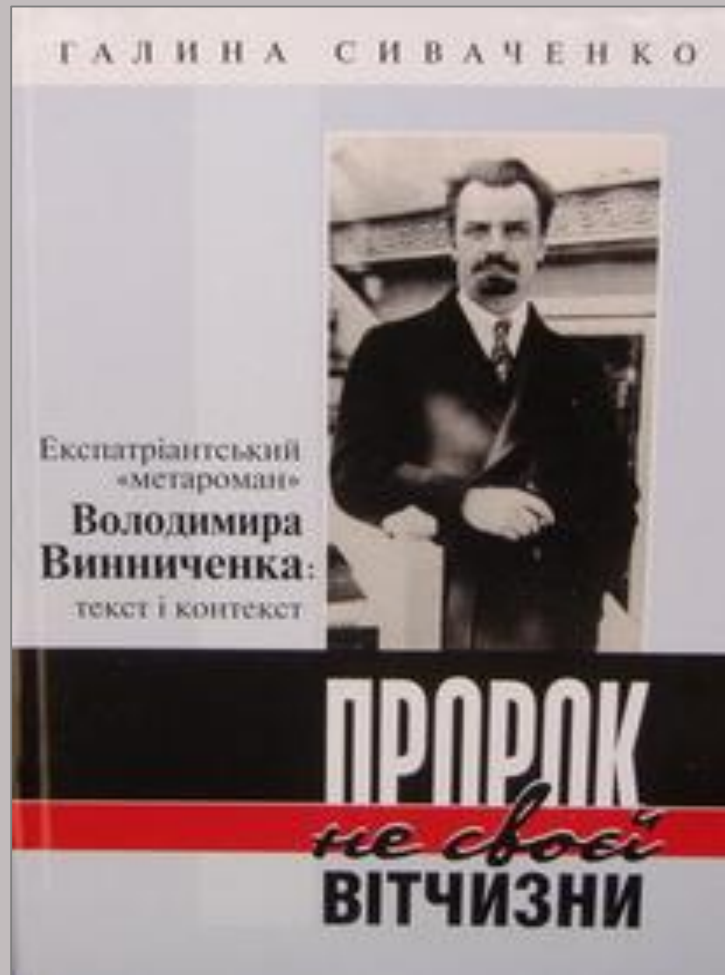

Дім Володимира Винниченка у Мужені

Останні 25 років життя В. Винниченко прожив у французькому містечку Мужен поблизу Канн.

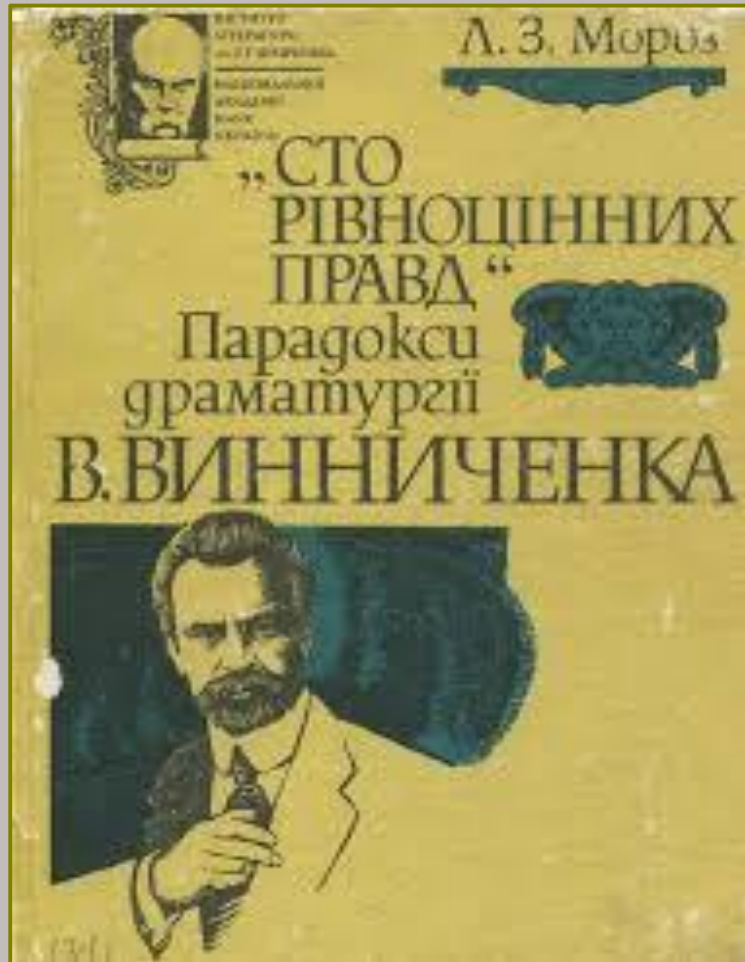
Постать Винниченка багатогранна й суперечлива. Пізнати духовний світ письменника ви можете, заглибившись у його твори. А вибирати є з чого, адже Винниченко — автор понад сотні оповідань і повістей, 14 романів, 23 п'єс і численних публіцистичних статей. Літературна спадщина Володимира Винниченка — золотий фонд України. Появу перших його творів вітали Іван Франко і Леся Українка. Коцюбинський у 1909 році писав: «Кого у нас читають? Винниченка. Про кого скрізь йдуть розмови, як тільки річ торкається літератури? Про Винниченка. Кого купують? Знов Винниченка».

Сиваченко, Г. М. Пророк не своєї вітчизни : експатріантський «метароман» Володимира Винниченка : текст і контекст / Г. М. Сиваченко. – Київ : Альтернативи, 2003. – 280 с.

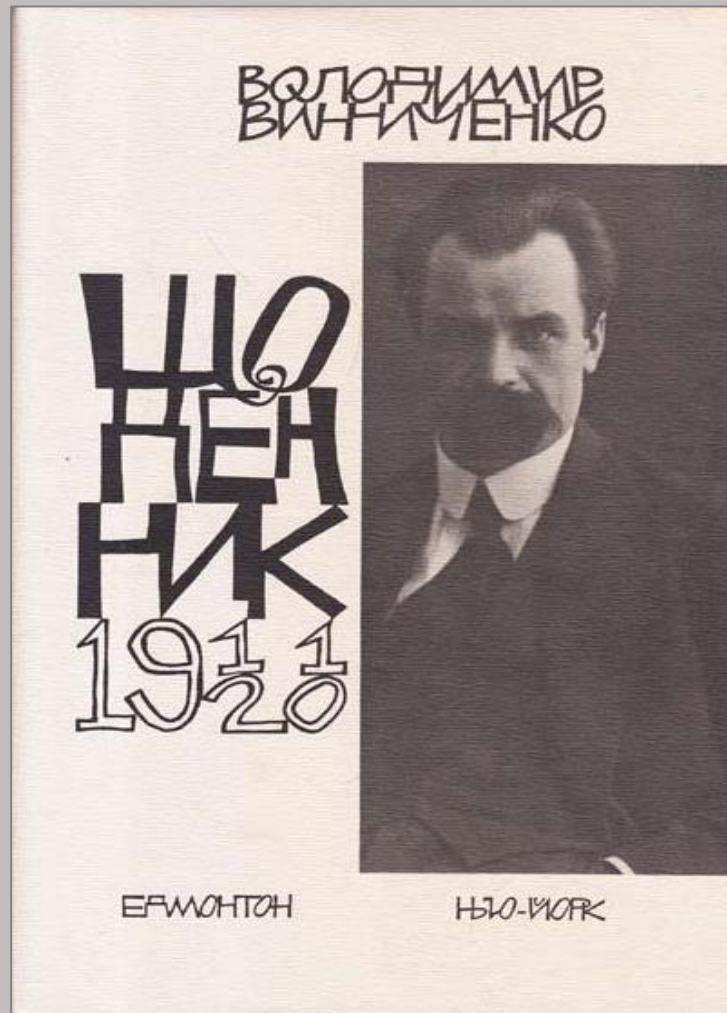
Монографія присвячена висвітленню літературної та історіософської спадщини В. В. Винниченка доби еміграції з її гострими актуальними ідеями, незвичними для української літератури формами, новою постановкою проблем моралі та етики, а головне – процесу формування нового художнього мислення.

Мороз, Л. З. «...Сто рівноцінних правд» : парадокси драматургії В. Винниченка / Л. З. Мороз. – Київ : Віпол, 1994. – 208 с.

Володимир Винниченко є одним із найрепертуарніших і водночас найзагадковіших драматургів ХХ ст. У пропонованій книзі вперше досліджено увесь драматургічний доробок автора, експериментальний за своїм характером, «розміщений» у філософському вимірі буття, за всією правдоподібністю.

Винниченко, В. Щоденник 1911-1920 / В. Винниченко . – Нью-Йорк : Едмонтон, 19810. – 500 с.

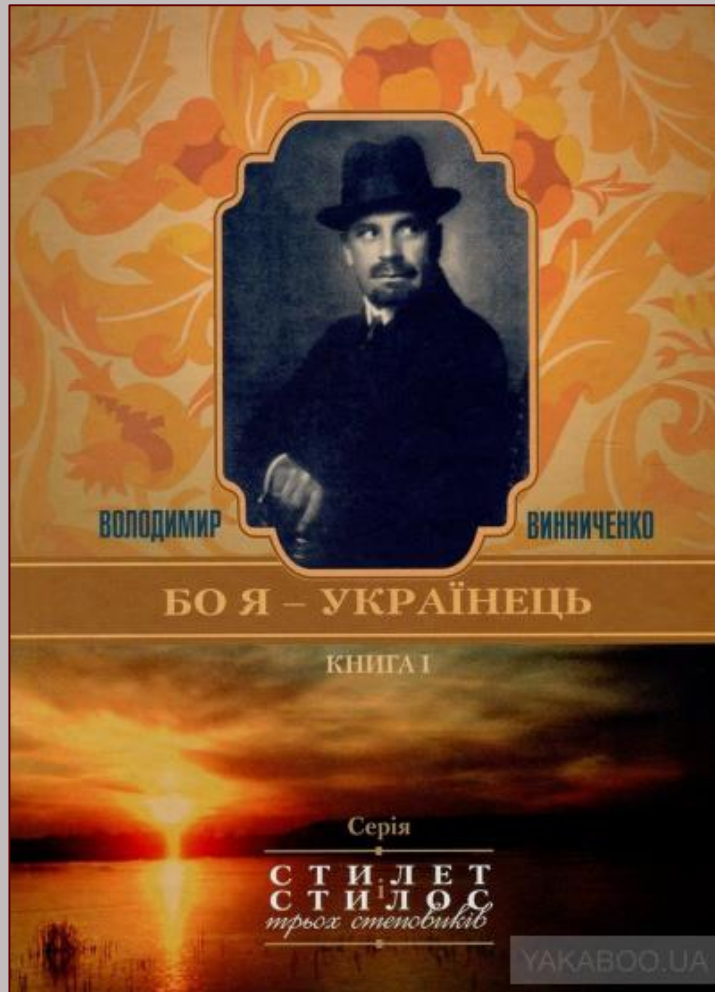
Щоденник Володимира Винниченка, що його він провадив протягом останніх сорока років свого життя, є ваговитою частиною цілого його великого архіву.

Володимир Винниченко : у пошуках естетичної, особистої і суспільної гармонії :
збірник статей / гол. ред. Залеська- Онішкевич Л. – Нью-Йорк : Гарнітура «Pragmatica СТТ»,
2005. – 280 с.

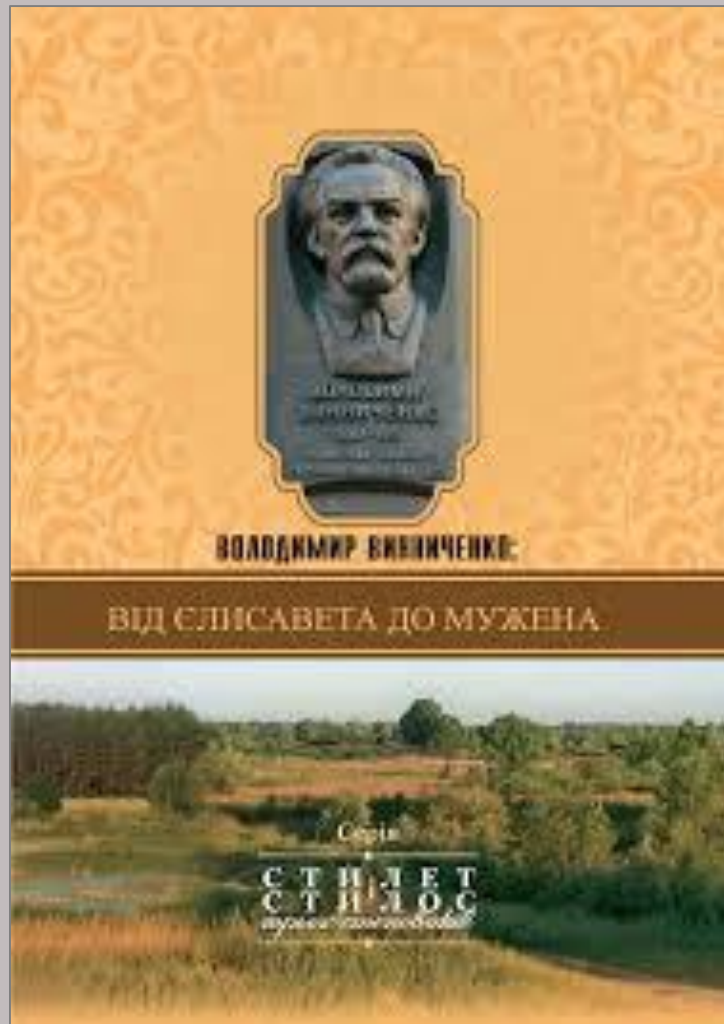
У збірнику зібрані статті літературознавчих та історичних досліджень і рецензій, а також архівні матеріали (давніші дослідження та листування Винниченка).

Володимир Винниченко: «Бо я – українець» : [дайджест-конспект життя і творчості за матеріалами досліджень Володимира Панченка]. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2011. – 512 с. : іл.

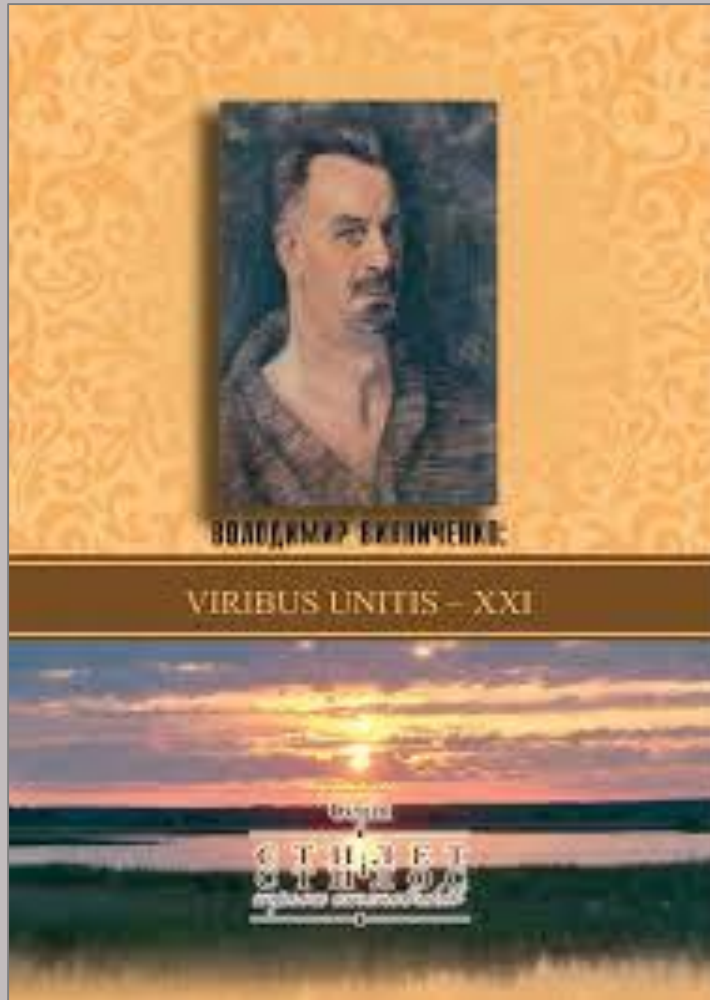
Спектр проблемних питань, порушених науковцями Кіровоградщини і представлений в даній оригінальній формі, справді величезний. Не нав'язуючи певної позиції щодо оцінки запропонованих матеріалів автори проекту створюють тим самим умови для аналітичного аналізу їх читачем.

Володимир Винниченко: від Єлисавета до Мужена / авт.-упоряд. Яровенко Т. С. – Кіровоград : Поліграф-Сервіс, 2013. – 116 с.

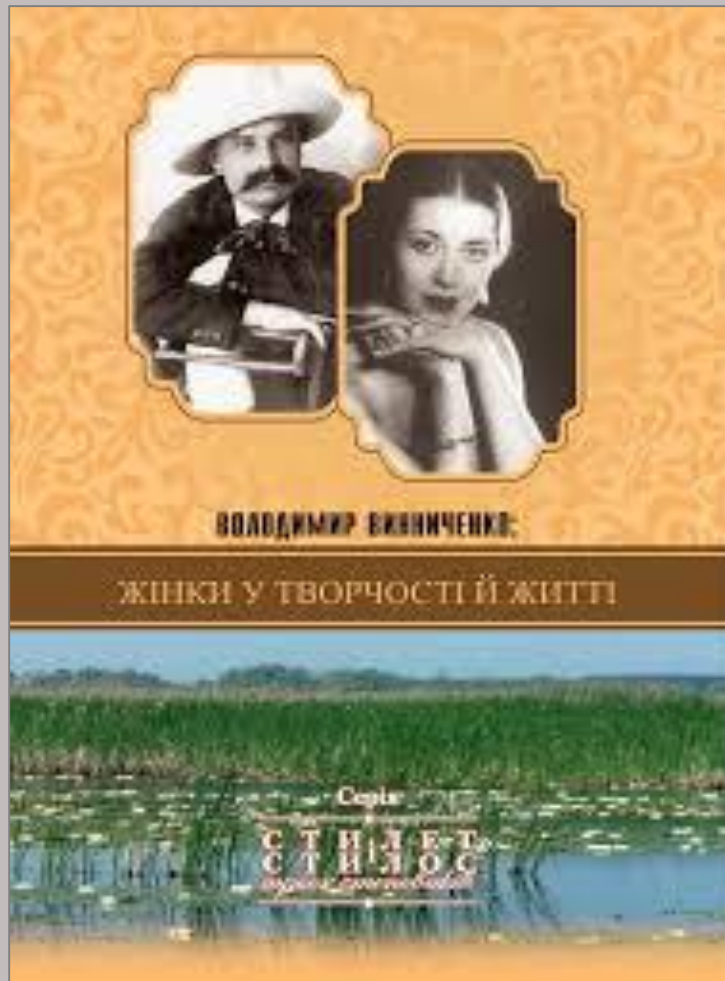
У даному виданні порушено широкий спектр питань різножанрової та різнопланової творчості Винниченка.

Володимир Винниченко: VIRIBUS UNITIS – XXI / авт. проекту Колісник С. О., Яровенко Т. С. – Кіровоград : Поліграф-Сервіс, 2013. – 432 с.

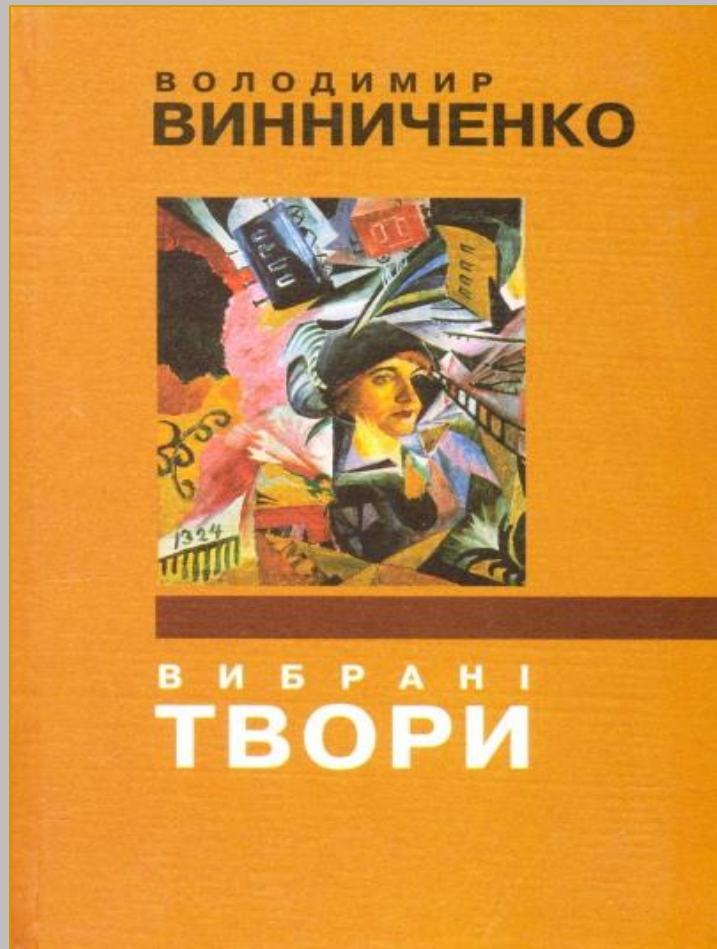
Представлене видання у досить оригінальному форматі «дві монографії в одній книзі» об'єднує винниченкознавчі дослідження С. Мехиди.

Володимир Винниченко: жінки у творчості й житті : [дайджест-конспект життя і творчості за матеріалами досліджень В. Панченка, С. Михиди, П. Мороз та ін.] / авт.-упоряд. Яровенко Т. С. – Кіровоград : Поліграф-Сервіс, 2013. – 360 с.

Дане видання допоможе читачеві розкрити ще одну сторінку творчості В. Винниченка і відкрити для себе нові риси письменника як людини.

Винниченко, В. К. Вибрані твори : Оповідання. Повість. Романи / В. К. Винниченко. – Київ : Грамота, 2005. – 928 с. : фото

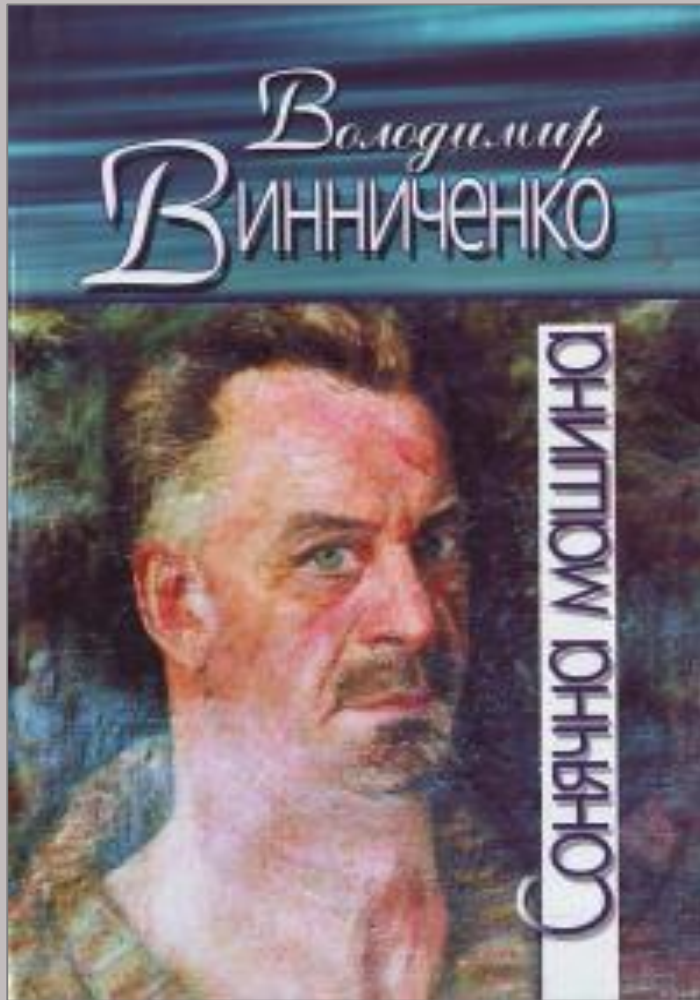
До книги увійшли кращі твори з багатогранної творчої спадщини письменника. Яскраві, позначені глибоким психологізмом оповідання, повість, фантастично-утопічний роман, що вміщений у виданні, стали надбанням української літератури після багатьох десятиліть заборони.

Винниченко, В. К. Краса і сила / В. К. Винниченко. – Київ : Дніпро, 1989. – 752 с.

У збірці повістей та оповідань з глибокою художньою і психологічною майстерністю відтворено соціальні типи і суспільні процеси ХХ століття.

Винниченко, В. К. Сонячна машина / В. К. Винниченко. – Київ : Сакцент Плюс, 2005. – 640 с.

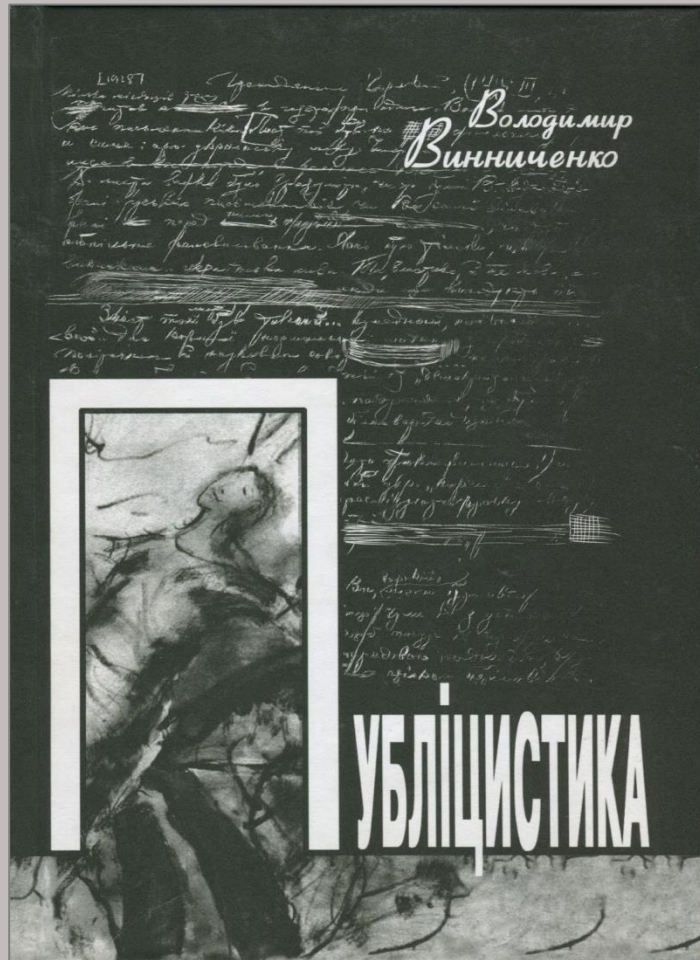
Це перший сучасний науково-фантастичний роман класика української літератури, який чимало знавців літератури вважають вершиною його творчості. Новаторство митця, експресивна і динамічна манера його письма знаходять своє оригінальне психологічне і філософське втілення в незвичайних поворотах людського характеру, думок і вчинків героїв.

Винниченко, В. К. Історія Якимового будинку та інші твори : Повісті, романи, новели, оповідання, п'єса / В. К. Винниченко. – Львів : Світ, 2016. – 600 с.

Пристрасний і суперечливий у своїх пошуках універсальної формули щастя, письменник постає перед нами тонким психологом, полемістом, експериментатором, який прагне наблизити час, коли в світі – і в самій людині! – стане більше ладу й гармонії.

Винниченко, В. К. Публіцистика / В. К. Винниченко. – Нью-Йорк-Київ, 2002. – 392 с.

Видання включає 31 публіцистичну працю письменника, які в переважній більшості невідомі широкій читацькій аудиторії. Хронологічно публіцистика охоплює понад сорок років життя і діяльності В. Винниченка.

У період еміграції Володимир Кирилович відкрив ще один свій талант – талант художника, дивуючи всіх своїми досягненнями. Портрети, пейзажі, натюрморти майстра захоплюють багатою кольоровою гамою, наповненою світлом і повітрям.

При житті автора його твори експонувалися на виставках у Львові, Парижі, де отримали позитивні відгуки художників і мистецтвознавців.

Художні твори Винниченка, згідно з заповітом дружини Розалії Винниченко, сукупно зі спадщиною літературною, а також доробком суспільно-політичного спрямування після її смерті перейшли у володіння Українській Вільній Академії Наук у США (Нью-Йорк) за тієї умови, що після здобуття Україною незалежності вони стануть власністю нашої держави.

Подружжя Винниченків. Фото 1940-х рр.

У травні 2000 року 89 творів Володимира Винниченка передано із США в Україну. Нині вони зберігаються в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Це неповний малярський доробок художника, бо частина картин належить до приватних колекцій. Загалом мистецька спадщина Винниченка налічує понад 100 композицій.

З малярською спадщиною Володимира Кириловича Винниченка Україна вперше ознайомила у 2001 році на виставці в Національному музеї Тараса Шевченка.

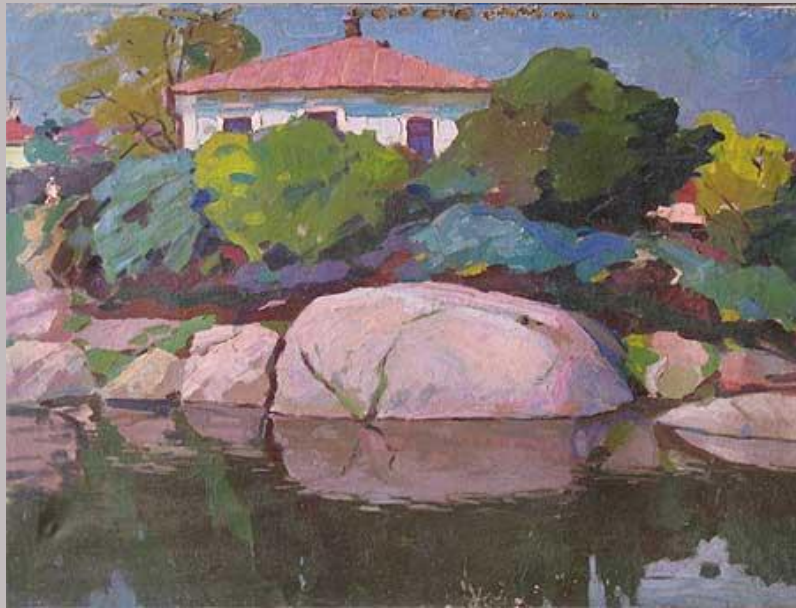
Автопортрет. 1929 р.

Портрет дружини. 1929 р.

Портрет О. Довженка

Помер Володимир Винниченко 6 березня 1951 року. Прах покоїться на цвинтарі Мужена.

Могила Володимира та Розалії Винниченків

Рекомендовано до перегляду

Володимир Винниченко: Пишемо історію

<https://www.youtube.com/watch?v=owyIqlODiRU>

«Момент» – фільм-екранізація В. Винниченка, реж. О.Тесленко

<https://www.youtube.com/watch?v=ixKAa5KNktw>